

Klinisk teori och praktik 4
30,0 Högskolepoäng

Kod: LPG008
Nivå inom studieordning: Avancerad nivå
Ämnesgrupp: ME1 Medicin
Huvudområde : SAMCA Medicin
Betygsskala: UG Tvågradig skala

Kursens moduler	Seminarier - ämnesövergripande, 2,0 Högskolepoäng
	Seminarier - psykiatri, 1,0 Högskolepoäng
	Seminarier - neurologi, 1,0 Högskolepoäng
	Seminarier - öron-, näs- och halssjukdomar, 0,5 Högskolepoäng
	Seminarier - oftalmologi, 0,5 Högskolepoäng
	Webbtest, 1,0 Högskolepoäng
	Simuleringsövningar, 1,0 Högskolepoäng
	Skriftlig tentamen, 8,0 Högskolepoäng
	VFU psykiatri I, 3,5 Högskolepoäng
	VFU psykiatri II, 3,0 Högskolepoäng
	VFU neurologi, 5,0 Högskolepoäng
	VFU öron-, näs- och halssjukdomar, 1,5 Högskolepoäng
	VFU oftalmologi, 1,5 Högskolepoäng
	VFU generiska lärandemål, 0,5 Högskolepoäng

Beslutsfattare

SA1 Läkarprogramkommittén

Beslutsdatum

2025-10-15

Ikraftträdandedatum

2025-12-01

Gäller från termin

Vårterminen 2026

Diarienummer

GU 2025/3405

Medverkande institution

Institutionen för kliniska vetenskaper

Inplacering

Kursen är obligatorisk inom Läkarprogrammet, 360 högskolepoäng och utgör termin 8.

Behörighetskrav

Godkänt betyg Klinisk teori och praktik 2, 30 hp och dessutom ska samtliga kurser placerade före terminskurs 6, enligt läkarprogrammets utbildningsplan, vara godkända. Vidare krävs godkänt betyg på följande kursmoment på kurs Klinisk teori och praktik 3 (terminskurs 7): VFU motsvarande 10 hp.

Innehåll

Kursen består av teoretiska och praktiska moment i klinisk neuroanatomi samt psykiatri, neurologi, öron-, näs- och halssjukdomar och oftalmologi. Kursen ger grundläggande kunskap om handläggning av vanliga, farliga och akuta tillstånd inom kursens områden. Kursens koppling till listan över kliniska situationer som en legitimerad läkare självständigt ska kunna handlägga framgår av bilaga 1.

Kursen omfattar samspelet mellan biologiska, psykologiska och sociala faktorer, och hur dessa relaterar till uppkomst och förlopp av de vanligaste sjukdomstillstånden inom områdena psykiatri, neurologi, öron-, näs- och halssjukdomar och oftalmologi. Vidare ger kursen grundläggande förmåga att tillämpa de lagar som utgör grunden för handläggning av patienter som kan fara illa på grund av psykiatrisk problematik, beroende och missbruk.

Kursen behandlar översiktligt sjukdomsförebyggande arbete på grupp- och individnivå inom hälso- och sjukvården avseende de vanligaste psykiatriska sjukdomstillstånden. Kursen omfattar träning i att tillämpa etiska aspekter med ett likarättsperspektiv avseende dessa patienter, med tillämpning av relevant nationell lagstiftning och globala mänskliga rättigheter samt medicinskt omhändertagande och omvårdnadsarbete i ett interprofessionellt team. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) ingår med placering inom kursens kliniska ämnen.

Mål

Kunskap och förståelse

Efter godkänd kurs ska studenten utifrån de centrala kliniska situationerna kunna:

- identifiera och redogöra för samband mellan symptom, funktionell anatomi, och patofysiologi vid sjukdomar och skador inom ämnesområdena; psykiatri, neurologi, öron-, näs- och halssjukdomar och oftalmologi
- redogöra för samspelet mellan biologiska, psykologiska och sociala faktorer, och hur dessa relaterar till uppkomst och förlopp av de vanligaste sjukdomstillstånden inom ämnesområdena psykiatri, neurologi, öron-, näs- och halssjukdomar och oftalmologi
- redogöra för basal utredning och behandling vid de vanligaste och allvarligaste tillstånden inom ämnesområdena psykiatri, neurologi, öron-, näs- och halssjukdomar och oftalmologi
- redogöra översiktligt för tvångsvårdslagstiftning inom psykiatri och socialtjänst, de juridiska principerna kring nödvård och nödrätt, samt formerna för samverkan mellan sjukvård, polis och sociala myndigheter, särskilt i samband med ärenden rörande vårdintyg och LVM-vård
- redogöra för läkares skyldighet att anmäla olämplighet som bilförare eller innehav av vapen och redogöra för relevanta författningar inklusive trafiksyn, epilepsi och neurologisk och kognitiv funktionsnedsättning
- redogöra översiktligt för sjukdomsförebyggande arbete på grupp- och individnivå inom hälso- och sjukvården avseende de vanligaste psykiatriska sjukdomstillstånden

Inom kursens ämnesområden ska studenten kunna:

- redogöra för samverkan mellan sjukvård och kommunalverksamhet
- redogöra för patientsäkerhet, kvalitet och prioriteringar inom vården
- redogöra för innehållet i och framtagande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar samt för motsvarande nationell lagstiftning
- redovisa hantering av några relevanta digitaliseringsverktyg och redogöra för e-hälsa inom vården
- sammanfatta och diskutera vetenskapliga studier och aktuell vetenskaplig evidens för utredning och behandling samt kritiskt värdera vetenskapliga metoder inom områdena

Färdigheter och förmåga

Efter godkänd kurs ska studenten utifrån de centrala kliniska situationerna kunna:

- genomföra en suicidriskbedömning och planera för det akuta omhändertagandet av individer med suicidalproblematik
- i simulerad miljö självständigt inhämta en strukturerad anamnes och genomföra ett kliniskt relevant status hos patienter med affektiv och beteendemässig funktionspåverkan
- i simulerad miljö utföra lumbalpunktion och under handledning utföra svalj- och nasopharynxprov
- skriva anmälan i simulerad miljö om olämplighet som bilförare eller olämplighet av innehav av vapen
- utföra en vårdintygsbedömning och skriva ett vårdintyg i simulerad miljö
- systematiskt leda, prioritera, fördela och samordna medicinskt omhändertagande och omvårdnadsarbete i ett interprofessionellt team i simulerad miljö, utifrån patientens behov
- skriva en LVM-anmälan samt genomföra och dokumentera en läkarundersökning enligt §9 LVM i simulerad miljö

Inom kursens ämnesområden ska studenten kunna:

- tillämpa ett personcentrerat arbetssätt vid inhämtandet av strukturerad anamnes och genomföra ett kliniskt relevant status anpassat till den aktuella situationer
- under handledning samarbeta inom hälso- och sjukvården och med professioner i andra delar av samhället genom att samverka vid planering inför utskrivning
- integrera relevant information från anamnes, journalhandlingar, aktuella symtom och statusundersökning för att prioritera arbetsdiagnos/-er bland relevanta differentialdiagnoser med hänsyn tagen till den specifika patienten
- formulera en utredningsplan utifrån ett relevant resonemang om akut/allvarligt/vanligt tillstånd, baserat på klinisk bild och i samråd med patienten, samt förklara och motivera den utifrån evidensbaserade metoder samt risker och obehag för patienten
- baserat på anamnes och status samt eventuella utredningsresultat tillsammans med handledare formulera en initial åtgärdsplan och föreslå behandling (gäller standardutredningar och behandling vid vanliga och allvarliga tillstånd)
- sammanställa och skriftligt dokumentera ett patientmöte med adekvat terminologi

- tillsammans med handledare identifiera patienter i behov av akut vård och genomföra ett primärt omhändertagande, inkluderande att upprätta och påbörja en initial behandlingsplan i samråd med patient och/eller anhöriga

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter godkänd kurs ska studenten inom kursens ämnesområden kunna:

- tillämpa ett vetenskapligt kritiskt förhållningssätt baserat på evidens och beprövad erfarenhet i klinisk praxis, inom kursens ämnesområden
- identifiera och diskutera etiska frågeställningar relaterade till tvångsvård inom psykiatri (LPT, LRV) och socialtjänst (LVM, LVU)
- reflektera över skillnader i ledarskap i olika situationer och diskutera innebörden av läkarens yrkesroll som ledare i ett tvärprofessionellt team
- analysera och problematisera situationer där olika typer av funktionsnedsättningar och psykisk sjukdom i samspel med andra faktorer som kön, genus, ålder, socioekonomisk bakgrund och etnicitet, kan spela roll för tillgänglighet till vård, bemötande, diagnostik och behandling, samt diskutera kring hur rätten till hälsa uppfylls vid dessa omständigheter
- diskutera och värdera etiska principer och deras tillämpning inom hälso- och sjukvården, särskilt vad gäller prioriteringar, samt inom forskning
- analysera styrkor och svagheter i den egna professionella kompetensen och i övriga professioner i ett interprofessionellt team samt identifiera strategier för ett livslångt lärande
- uppvisa ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter, anhöriga och medarbetare inom kursens ämnesområde

Hållbarhetsmärkning

IH Ingen hållbarhetsmärkning.

Former för undervisning

Undervisningen sker i form av:

- föreläsningar
- gruppövningar
- fallpresentationer/diskussioner
- seminarier
- simuleringsövningar
- färdighetsträning (i klinisk och simulerad miljö)
- självstudier
- verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Undervisningsspråk: svenska

Undervisning kan komma att ges på engelska.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande moment:

- seminarier (5 hp)
- webbtester (1 hp)
- simuleringsövningar, interprofessionellt lärande (1 hp)
- skriftlig tentamen (8 hp)
- verksamhetsförlagd utbildning (VFU) (totalt 15 hp)
 - VFU psykiatri I (3,5 hp)
 - VFU psykiatri II (3 hp)
 - VFU neurologi (5 hp)

- VFU öron-, näs- och halssjukdomar (1,5 hp)
- VFU oftalmologi (1,5 hp)
- VFU generiska lärandemål (0,5 hp)

För godkänd VFU krävs obligatorisk närvaro, godkänd examination av klinisk färdighet samt genomförda moment enligt e- portfölj för professionella aktiviteter (EPA).

Eventuell frånvaro vid obligatoriskt moment innebär att momentet eller delar av momentet måste genomföras vid senare tillfälle. Detta ska ske så snart det är möjligt efter överenskommelse med terminsansvarig lärare.

Antalet examinationstillfällen vid verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är begränsad till två (2) tillfällen.

Om student fått rekommendation från Göteborgs universitet om särskilt pedagogiskt stöd kan examinator, i det fall det är förenligt med kursens mål och förutsatt att inte orimliga resurser krävs, besluta att ge studenten en anpassad examination eller alternativ examinationsform.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter och förhållningssätt att det föreligger en påtaglig risk att studenten kan komma att skada sig själv eller någon annan person fysiskt eller psykiskt eller att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras.

När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. Orsaken till att VFU:n avbryts på detta sätt ska dokumenteras och en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle. Student som underkänts i den praktiska delen (VFU) har möjlighet att genomgå kursen ytterligare en (1) gång.

Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa examinationstillfälle, ska sådan begäran inlämnas skriftligt till institutionen och bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap § 22). I de fall antalet tillfällen för praktik, VFU eller motsvarande utbildningsperioder är begränsat till två, kan student begära byte av examinator efter första examinationstillfället.

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar ska student garanteras minst tre examinationstillfällen (inklusive ordinarie examinationstillfälle) under en tid av minst ett år, dock som längst två år efter det att kursen upphört/förändrats. Vad avser praktik och VFU gäller motsvarande, men med begränsning till endast ett ytterligare examinationstillfälle.

Om en student har fått besked om att denne uppfyller kraven för att vara student vid Riksidrottsuniversitetet (RIU-student) har examinator rätt att besluta om anpassning vid examination, om detta görs i enlighet med Lokala regler gällande RIU-studenter vid Göteborgs universitet.

Betyg

På kursen ges något av betygen Godkänd (G) och Underkänd (U).

Kursvärdering

Kursvärdering sker under pågående kurs i form av kursnämnd där kursens förtroendevalda diskuterar med kursledningens representant/er. Protokollet publiceras på Göteborgs universitets läroplattform. Skriftlig kursvärdering sker efter kursens första halva och igen efter kursens slut med hjälp av kursvärderingsenkät. En sammanställning av respektive kursutvärdering publiceras på läroplattformen och ligger till grund för utveckling av kursen.

Resultatet och eventuella förändringar i kursens upplägg ska förmedlas både till de studenter som genomförde värderingen och till de studenter som ska påbörja kursen.

Övriga föreskrifter

VFU kan ske utanför Göteborgsområdet vilket kan medföra kostnader för studenten.

VFU kan ske på kvälls-, natt- och helgtid.

Vid VFU kan vissa enheter kräva att studenten ska kunna uppvisa utdrag ur belastningsregistret. Det är därför viktigt att studenterna alltid har ett giltigt utdrag som kan visas upp vid anmodan. Inom vissa verksamheter kan ID- kontroll av studerande förekomma.

Vid VFU gäller Västra Götalandsregionens och Region Hallands bestämmelser för tystnadsplikt och sekretess.

Vid VFU följs respektive verksamhets vårdhygieniska rutiner.

Inslag av distans/nätundervisning förutsätter tillgång till dator, webbkamera och uppkoppling.

Bilaga 1 – Kliniska situationer

Läkarprogrammet har definierat ett antal (ca 100) kliniska situationer som en nylegitimerad läkare kommer att möta och därför förväntas kunna handlägga. Nedanstående situationer är ett urval som är vanligt förekommande inom kursens ämnesområden. De kliniska situationerna är definierade för att studenten ska veta inom vilka områden examinationen sker. Studenten ska för nedanstående kliniska situationer kunna redogöra för patofysiologiska mekanismer och klinisk bild, samt beskriva och motivera omhändertagande, inkluderande utredning, behandling och relevanta differentialdiagnoser.

Aggressivitet och irritabilitet

Akut krisreaktion

Aptitlöshet

Avvikande diagnostiska och accidentella fynd

Bedömning av funktionsvariation

Chock

Feber

Förvirring

Glömska/minnesförlust

Heshet

Huvudvärk/ansiktsvärk

Hörselnedsättning/öronsusningar

Kraftnedsättning

Kramper

Känselförändring

Lukt och smakbortfall

Långvarig smärta/värk

Medvetanderubbning

Munhålebesvär

Nästäppa/snuva

Ofrivilliga rörelser

Ont i halsen

Ont i ögat

Ont i örat

Oro/ångest/panikångest

Palpabla resistenser

Person som motverkar vård som bedöms som nödvändig

Personlighetsförändring

Psykisk ohälsa

Psykiska effekter av trauma

Risk för våld mot annan

Rörelserubbningar

Rött öga

Språk och talrubbing
Stämningslägespåverkan
Substansbruk och abstinens
Suicidrisk/suicidförsök/ och/eller självskadebeteende
Svimning
Sväljningssvårigheter
Synförändring/synfenomen
Sår/sårskador
Sömnstörningar
Tvängstankar och handlingar
Vanföreställningar/hallucinationer
Yrsel/balansstörningar
Ätstörning